

РІШЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Спеціалізована вчена рада Донецького національного університету імені Василя Стуса Міністерства освіти і науки України, м. Вінниця, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 07 «Управління та адміністрування» на підставі прилюдного захисту дисертації «Модернізація системи управління економічною безпекою на основі людиноорієнтованого підходу» за спеціальністю 073 «Менеджмент» 24 листопада 2023 року.

Щерб Ігор Нусикович

02 червня 1977 р.

Громадянин України

Освіта вища: у 2001 році закінчив Львівську комерційну академію за спеціальністю «Правознавство».

У 2019 р. вступив до аспірантури Донецького національного університету імені Василя Стуса на кафедру менеджменту та поведінкової економіки за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Дисертацію виконано у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса Міністерства освіти і науки України, м. Вінниця.

Науковий керівник: Шаульська Лариса Володимирівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємства Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Заслужений працівник освіти України.

Здобувач має 9 наукових праць: 5 статей у наукових фахових виданнях (із них 2 – у співавторстві), 1 стаття у періодичному науковому виданні іншої держави, 3 публікації за матеріалами конференцій, зокрема:

**Статті у періодичних наукових виданнях інших держав, що входять до
ОЕСР та / або ЕС**

1. Shcherb I., Gutsuliak N., Tomchuk O., Vronska S. Modernization of approaches to human potential management in the digital economy. *Journal Economics and Finance*. 2020. Vol. 8, Iss. 1. P. 80-91.

**Статті у наукових виданнях, включених до переліку фахових
наукових видань України**

2. Щерб І.Н., Шаульська Л.В. Людиноорієнтована модель безпеки в контексті попередження ризиків та конфліктів у соціальній, трудовій, підприємницькій сферах. *Економіка і організація управління*. 2023. №2(50). С. 43-60.

3. Щерб І. Н. Оцінка стану економічної безпеки в контексті людиноорієнтованого підходу. *Бізнес Інформ*. 2022. №3. С. 49–59.

4. Щерб І. Н., Шаульська Л. В. Управління конкурентоспроможністю та економічною безпекою релокованих підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2022. №9(255). С. 24–44.

5. Щерб І. Імплементация людиноорієнтованого підходу в систему забезпечення економічної безпеки країни. *Економіка і організація управління*. 2021. №3 (43). С. 204-219.

6. Щерб І. Ключові маркери складових економічної безпеки держави. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2020. №25. С. 56-65.

Публікації за матеріалами конференцій

7. Щерб І. Підхід до людиноорієнтованого дизайну в управлінні економічною безпекою держави. *Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу, наукових працівників і здобувачів наукового ступеня за підсумками науково-дослідної роботи за період 2019-2020 рр. (квітень–травень 2021 р.)*. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2021. С. 231-233.

8. Щерб І. Н. Концептуальні передумови реалізації людиноорієнтованої

моделі стратегії національної безпеки України. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку соціально-трудових відносин в умовах цифрової економіки*: матеріали XII наук.-практ. конференції (м. Полтава, 9–10 вересня 2021 р.) / за заг. ред. Т. А. Костишина, Л. В. Степанова. Полтава : ПУЕТ, 2021. 126 с.

9. Щерб І. Н. Принципи людиноорієнтованого підходу до управління економічною безпекою: від держави до бізнесу. *Перспективи розвитку управлінських систем у соціальній та економічній сферах України: теорія і практика*: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (2 грудня 2021 р.). Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021. С. 276-280.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради

Дороніна Ольга Анатоліївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту та поведінкової економіки Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Зауважень немає.

Прямухіна Наталія Валентинівна, доктор економічних наук, професор, в.о. декана факультету інформаційних і прикладних технологій Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Зауважень немає.

Савченко Марина Василівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Зауважень немає.

Гурочкіна Вікторія Вікторівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки Державного податкового університету, м. Ірпінь:

1. У дисертації запропоновано концептуальний підхід до застосування людиноорієнтованого підходу в управлінні економічною безпекою складних економічних систем, що передбачає забезпечення стратегічної рівноваги та стійкості. Автором обґрунтовано відзначено необхідність врахування

зовнішнього, регуляторного, інфраструктурного впливу, а також макро-, мікроекономічних та соціальних драйверів (стор. 24). Однак можливість повноцінної оцінки рівня ризику за кожним окресленим параметром є дискусійною, при цьому автор у подальшому також вказує на потребу визначення базових параметрів та доповнення їх відповідною реакцією на новітні загрози (стор. 26).

2. Оригінальною представляється розробка автора щодо трансформації управлінської парадигми в контексті ідентифікації економічної безпеки особистості (стор. 54-56). В той же час, було б доцільно навести більш детальні пояснення щодо вибору критеріїв оцінювання параметра «безпечність» (свобода від страху), «розвиток» (свобода від нужди), «людські права» (свобода від негідності) як елементів управлінської парадигми безпеки.

3. Віддаючи належне застосуванню багаторівневої системи оцінювання інклюзивності системи економічної безпеки (розділ 3.1, стор. 77-95), слід зазначити, що інтерпретація можливостей досягнення управлінською системою вищих рівнів економічної безпеки потребує додаткових пояснень. Наприклад, автор стверджує, що «повноцінне використання показників інклюзії в економічній безпеці ускладнено відсутністю статистики за більшістю країн» та «низка показників визначаються на основі експертної оцінки». Виникає питання щодо можливості здійснення подібної оцінки у майбутньому в контексті наближення параметрів управління до вищої людиноорієнтованості.

4. Запропоновані автором напрями імплементації комплексної людиноорієнтованої моделі управління економічною безпекою в систему управління бізнесом містять пропозиції щодо трансформації економіки в напрямі сприяння економічній безпеці (стор. 166-170). Зокрема, три широкі взаємопов'язані стратегічні макроцілі. Бажано було б навести, як саме автор бачить механізм удосконалення макроекономічної політики шляхом орієнтації на окреслені цілі, та які саме чинники є найбільш важливими для

бізнесу.

5. У розділі 3.3 автор здійснює вагомий внесок в удосконалення моделі управління економічною безпекою підприємств в умовах війни та післявоєнного відновлення, систематизує наслідки «швидкого» та «довгострокового» впливу. З цих позицій, виникає питання, чому аналогічний підхід не було застосовано при розробці моделі системи драйверів управління економічною безпекою із фокусом на економічній безпеці особистості? На нашу думку, це надало б наведеній моделі більшої конкретизації, та напевно, автор врахує таку можливість у подальших дослідженнях.

Череп Алла Василівна, доктор економічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри фінансів, банківської справи та страхування Запорізького національного університету, м. Запоріжжя:

1. В. п. 1.1 «Сутність та елементи економічної безпеки: класичні та нові підходи й очікування» дисертант обґрунтовує зміст, ключові компоненти, маркери та тренди сучасного бачення економічної безпеки у наукових джерелах, однак, хоча основна думка автора простежується у тексті роботи, на наш погляд, бракує чіткої візуалізації цих відмінностей. Наведені у табл.1.1 (С. 23) узагальнені підходи варто було б розмежувати за ознакою традиційності/новітності.

2. Запропонований автором фокус на економічній безпеці особистості й врахуванні поведінкових моделей індивіда в межах управління економічною безпекою потребує додаткового уточнення термінології. В цілому запропоноване автором бачення у форматі трансформації управлінської парадигми (С. 54), схеми визначення впливу соціальних детермінант державної, локальної, організаційної політики на економічну безпеку індивіда (С. 178), людиноцентрована рамка управління економічною безпекою підприємства (С. 183) заслуговують на позитивне схвалення, однак, у тексті роботи відсутній чіткий коментар автора щодо змісту понять «особиста економічна безпека», «економічна безпека індивіда».

3. Зважаючи на широту охоплених рівнів управління економічною

безпекою та необхідність досягнення синергетичного ефекту в контексті зниження економічних ризиків для підприємств та організацій, робота набула б більшої практичної значущості, якби в ній було представлено рекомендації щодо діяльності органів місцевої влади та їх можливого внеску у підтримку локальної економічної стабільності.

4. В аналітичній частині дослідження при проведенні аналізу індикаторів економічної безпеки підприємств з урахуванням людиноорієнтованого підходу варто було б додатково обґрунтувати, за якими критеріями відібрано представлені показники (С. 135, табл. 2.15). Також було б цікаво почути авторську думку щодо отриманих результатів по кожному узагальненому індикатору, а не лише загалом (С. 137).

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради

«Проти» – 0 членів ради

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Щербу Ігорю Нусиковичу ступінь доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Голова разової спеціалізованої
вченої ради
ДОРОНІНА

Ольга